

Til kommunens politikere

Idretten i Orkland

Satser kommunen på idrett og fritid? Eller har idretten blitt offer for høyt arbeidspress, kommunesammenslåing og pandemi?

Orkland idrettsråd representerer 34 idrettslag organisert gjennom Norges Idrettsforbund. Til sammen har disse idrettslagene, -foreningene og klubbene over 9400 medlemmer og organiserer aktivitet så og si hver dag, året rundt i hele kommunen. Idrettslagene aktiviserer barn og unge i mange forskjellige idretter i tillegg til at de mange steder legger forholdene til rette for bevegelse og fritidsaktiviteter for hele lokalsamfunnet, både medlemmer og ikke-medlemmer. I mange deler av kommunen samler idrettslagene engasjerte folk som vil bidra til et godt samfunn, med allsidig tilbud og et levende oppvekstmiljø. Idrettslagene gir folk sjansen til å bidra direkte inn i grendas miljø og med det kan de påvirke livet og samfunnet rundt seg på en veldig synlig måte. Vi er stolte av ildsjelene vi har rundt om i kommunen og mener oppriktig at idretten i Orkland er en svært viktig del av alle lokalmiljø rundt om i kommunen. Orklandidretten bygger folkehelse.

I perioden inn mot kommunesammenslåing opplevde vi i de 4 idrettsrådene at vi ble lyttet til og at den nye kommunen skulle verdsette og prioritere idretten høyt. Orkland idrettsråd har full forståelse for at det er mange oppgaver som skal prioriteres og at bunken med saker er høy i overgangen til en ny organisasjon samtidig som hele samfunnet er angrepet av en pandemi. Vi opplever imidlertid at det har stått litt stille rundt idrettens forhold til kommunen det siste året, og igjen med full forståelse for situasjonen, mener vi det er på tide å ta en større gjennomgang av forholdet mellom idrett og kommune.

Alle idrettslag har over mange år lagt opp driften ut fra sine økonomiske forutsetninger. I de 4 gamle kommunene var det forskjellig praksis både i hvordan dette var organisert og hvor store beløp det var som ble fordelt. Enkelte av de gamle kommunene ga også tilskudd i form av gratistjenester som gagnet lagene økonomisk. Orkland kommune har valgt å videreføre de økonomiske rammene ved å summere beløpene fra alle 4 kommuner og

overlate til Orkland idrettsråd å fordele midlene. Orkland idrettsråd fordeler disse ut fra medlemstall i lagene, med den følge at støtten til idrettslagene endres. For noen slår det positivt ut, for andre negativt. I tillegg var det forskjellig praksis rundt leie av kommunale anlegg for barn og unge under 19 år. Orkland idrettsråd mener at idretten i Orkland er ekstremt viktig for levende lokalsamfunn i hele kommunen og at det bør legges til rette for aktivitet og folkehelse uten store økonomiske hindre. Med godt samarbeid kan Orkland kommune og idretten sammen skape gode tilbud med lav økonomisk terskel som er tilgjengelig for alle, uansett bosted, alder, behov og ønsker.

For å beskrive noen av diskusjonene i Orkland idrettsråd, trekker vi fram noen eksempler. Dette er ikke uttømmende og kan ikke ses som en beskrivelse av hele bildet, men de er konkrete og treffer en stor andel av idrettslagenes medlemmer og befolkningen generelt.

Løypekjøring:

Det er hevet over enhver tvil at turer i fantastisk natur fenger enhver nordmann. Sommer som vinter er orklendinger ute på tur, men turområder vinterstid krever som kjent mye av frivilligheten. Til gjengjeld yrer det av liv i skiløypene i nykommunen. Det er pleie av folks livskvalitet idrettslagene besørger. I de mest snøsikre områdene kjøres det skiløyper 7 måneder av året. Løypekjøring drives på dugnad, og ingen idrettslag tar seg råd til å betale noen for å kjøre løyper, sannelig tror vi ikke ildsjelene ville tatt imot betaling heller. Imidlertid sitter idrettslagene igjen med store driftsutgifter for å bidra til folkehelse. Scootere og tråkkemaskiner jobber tungt i vinterhalvåret, og det kreves vedlikehold og reparasjoner. Innimellom må utstyr også byttes ut. Idrettslagene eier selv alt utstyr som benyttes.

Vi vil skryte at Orkland kommunes vilje til å bidra med tilskudd til slike investeringer. Fond til idrettsformål er gull verdt når en investering må gjøres.

Orkdal kommune hadde tidligere støtte til løypekjøring, mens de resterende hadde det ikke. Med bakgrunn i rettferdighetsprinsippet har Orkland idrettsråd valgt å fordele midlene ut fra samme mal som i Orkdal, men ved å smøre summen utover alle som kjører skiløyper.

160.000 kr skal fordeles på 14 idrettslag og – foreninger, imot tidligere 7. Det sier seg selv at dette betyr en dramatisk nedgang i øremerkede tilskudd til de som har løypekjøring. Enkelte lag sine tilskudd er nesten halvert etter kommunesammenslåinga. Det betyr at 5-sifrede beløp må hentes på annet vis, og det vil si enda mer dugnad for de som allerede vier store deler av sin fritid til frivilligheten. I tabell under ser dere endringen i løypetilskudd fra Orkdal kommune i 2019 til Orkland kommune i 2020 (2020-tall er identiske med 2021-tall):

FORDELING AV TILSKUDD TIL LØYPEKJØRING		2021							
Tilskuddsbeløp		160 000							
% Løypelengde		20							
% Kostnader		80							
Kontrollsum		100							
Beløp Løypelen		32 000							
Beløp Kostnade		128 000							
Kontrollsum		160 000							
LAG	Driftskostnader	Beløp Drift	Antall km	Beløp Km	Totalt beløp 2021	Totalt beløp 2020	2019	Differanse 2019-20/21	
Svorkmo/NOI	156 500	25 928	48,5	4 133	30 062	30 062	44 120	-14 058	
Glimt	31 000	5 136	20,0	1 704	6 840	6 840	10 114	-3 274	
Fjellmann	47 000	7 787	47,0	4 005	11 792	11 792	17 539	-5 747	
OIF	128 000	21 207	29,0	2 471	23 678	23 678	34 674	-10 996	
OIL	144 000	23 857	45,0	3 835	27 692	27 692	40 645	-12 953	
Ytre Geitastran	14 089	2 334	20,0	1 704	4 039	4 039	7 097	-3 058	
Geitastrand IL	14 000	2 319	26,0	2 216	4 535	4 535	6 811	-2 276	
Lensvik IL	35 000	5 799	12,0	1 023	6 821	6 821		6 821	
IL Nor	100 000	16 568	39,0	3 324	19 891	19 891		19 891	
Ingdalen IL	6 000	994	20,0	1 704	2 698	2 698		2 698	
Løkken IF	10 000	1 657	20,0	1 704	3 361	3 361		3 361	
Krogstadøra IL	26 000	4 308	26,0	2 216	6 523	6 523		6 523	
IL Dalguten	60 000	9 941	18,0	1 534	11 475	11 475		11 475	
Meldal IL	1 000	166	5,0	426	592	592		592	
SUM	772 589	88 569	375,5	32 000	160 000	160 000	161 000	-1 000	

Det er vilje og tæl til å fortsette med det gode dugnadsarbeidet til fellesskapets gode, noe vi håper verdsettes av Orkland kommune.

Et annet aspekt ved midler til tur- og skiløyper er tilskudd for brøyting og vedlikehold av vei som fører til turområder. Disse tilskuddene administreres av Landbruk og naturforvaltning, mens det er Tekniske tjenester som administrerer og utfører tjenestene. Det er flott at det finnes slike tilskudd. Imidlertid mener idrettsrådet at dette bør gjennomgås på nytt. Mange av veiene inn til friluftsområder er privateide. I gamle Orkdal ble det gitt noe tilskudd til private eiere, slik at eierne/veilagene og idrettslagene sammen kunne sørge for stor tilgjengelighet til turstier/skiløyper. Dersom tilskudd til private veier i Orkland forsvinner/reduseres betydelig, er det en stor fare for at tilgjengeligheten til turområdene blir mindre. Private eiere kan se seg nødt til å sette opp bom, da det ikke er nok ressurser for å holde veien åpen for allmennheten.

Tilgang til kommunale anlegg:

Det er stor variasjon i hvordan de enkelte kommunene forholdt seg til betaling av leie på kommunale anlegg, spesielt for barn og unge under 19 år. I Agdenes ble det for eksempel ikke krevd leie for denne gruppen, mens i Orkdal har det vært en annen tradisjon. For et idrettslag med mye aktivitet på kommunale anlegg vil dette være en stor utgiftspost som må dekkes inn gjennom trenings- og medlemsavgifter. Siden forskjellene i tidligere praksis er så store, mener Orkland Idrettsråd at det er fornuftig å ha en gjennomgang der de økonomiske konsekvensene for både utleier (kommunen) og leietakere (idrettslag) belyses

slik at politikere, administrasjonen og idretten får oversikt over de økonomiske forutsetningene og følgene av valgt praksis i kommunen. Det er viktig at praksisen blir lik for alle anlegg, men vi ber om at det gjøres et grundig forarbeid før forslag til vedtak legges fram for behandling.

Fond til idrettsformål:

Før kommunesammenslåingen var det for idretten gode muligheter for å få realisert investeringer gjennom kommunale tilskudd, slik at man fikk startkapital, og større muligheter for realisering av prosjektene.

I Orkland kommune er dette nå videreført gjennom opprettelsen av *Fond til idrettsformål*. Idrettsrådet setter pris på at vi fikk være delaktig i utformingen av kriteriene knyttet til fondet før politisk behandling. Dette gir forutsigbarhet for lagene som skal investere i nye anlegg og nytt utstyr. Så er det selvfølgelig viktig at fondet har en beholdning som gjør det mulig å prioritere/rangere. Dette står også presisert i retningslinjer for fondet. Idrettsanlegg er betydelig mer kostbart å investere i enn utstyr. Vi stiller derfor et spørsmål til om dette fondet burde vært delt opp, slik at man kunne skille på idrettsanlegg og utstyr. En siste sak som burde vært omtalt i retningslinjene, er interkommunale anlegg. Her er situasjonen slik at kommunen kan forplikte seg til både investering og drift av anlegg som ikke ligger i Orkland. Idrettsrådet er positivt innstilt til interkommunale anlegg. Slike anlegg gir et bredere tilbud til alle kommuner som tegner avtale. Dette bør imidlertid ikke gå på bekostning av tilskudd til drift, utstyr og anlegg for lag/foreninger og klubber i egen kommune.

Med bakgrunn i ovenstående søker idrettsrådet med dette, og på vegne av lagene som kjører skiløyper, om en økning på 160.000 kr, slik at beløpet for årets fordeling til løypetilskudd blir 320.000 kr.

I tillegg ønsker idrettsrådet at potten for kommunale kulturmidler for organisasjoner under NIF økes fra 846.000 kr til 1.000.000 kr i 2021.

Vi håper med dette at kommunens politikere og administrasjon ser behovet for en helhetlig gjennomgang av idrettens forhold til kommunen, og kan finne rom for en økning i tilskudd og støtte for å sikre lavterskel aktivitetstilbud, velholdte turstier, nykjørte skiløyper og attraktive lokalsamfunn i hele Orkland!

På vegne av Orkland idrettsråd

Øyvind L. Mikkelsen, styreleder